

მაჩინი გამოცემა 1999 წლის 26

ქართული კადასტრის მინისტრი

ილორი

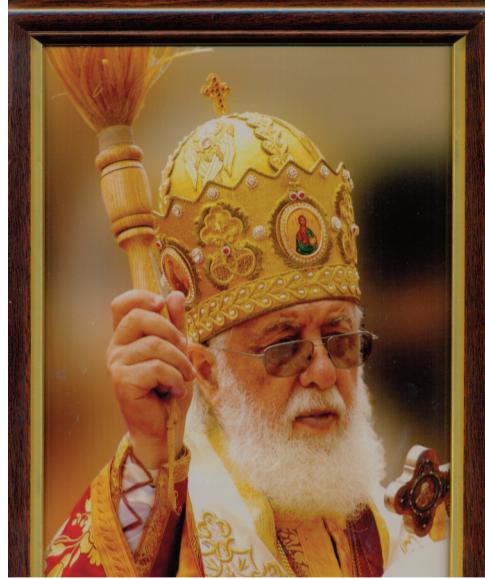
www.ilori.ge
E-mail: r.jalagania@mail.ru

№265 (324) 15-22 აპრილი 2014

სახალხო მოძრაობა „სამებრელოს“ ორგანიზაცია

30 თებერვალი

გილოცავის კლდოვანის ბრძოლისას ალე დღესასწაულს!

**სახალხო მოძრაობა „სამებრელო“
და გაზეთი „ილორი“ ულოცავენ
სრულიად საქართველოს აღდგომის
ბრძოლისას დღესასწაულს!**

**გილოცავის შემთხვევა ჩვენი
უფლის, იმსო ძრისას მკა-
დრეთით აღმდება!**

**ინგრეს დმირთმა, რომ მარა-
დიულად ბაბრძელდნ ას
სიხარული ჩვენს ულვაში. გვსურს
ამ მონდა დღევების შესავარისი
აგავი შემობთაგაზო:**

სახელი მადლობისილი ცეკვის გარ-
დამოსევლისა პირველად მოიხსენიება IV
საუკუნეში. ამ მოვლენაზე მოგვითხრობენ
X საუკუნის არაბი ისტორიკები – მა-
სუდი და ბირუნი. ისევე, როგორც ახლა,
ძველ დროშიც ცეკვის მაცხოვის
საფლავზე ყველ დიდ შაბათის გარდ-
მოდიოდა ზეციდან. ცეკვების ზეციურობა
იქიდანაც ჩანს, რომ გარდამოსევლიდან
რამდენიმე წუთი არაფერს წვავს, მცირე
დროის მერე კი ჩვეულ თვისებას იძენს.
ეს სახალი, ჩვენი სიხარული მოელი
მართლადიდებელი სამყაროს, აშერა
ნიშანია დევოსტან, რომ იგი ჩვენთანაა.

ისტორიულად ისიც დამტკიცებულია,
რომ მე-16 საუკუნემდე ქრისტეს საფლავის
დაცვა ქართველებს გვებარა, როგორც
საქრისტიანოს გრალის უერთგულეს
მცველებს. მონოფიზიტ სომხებს კი იქ
არაფერი ესაქმებოდათ, რაღაც მათი
რჯულის კანონი კატეკურიულად გამოი-
იცხავს ქრისტეს ადამიანურ ბუნებას და,
აქედან გამომდინარე, ისინი არც იმ ხელი-
ციელ ტანჯვას აღდასტენ, რაც ქრისტემ
განიცად ჯვარცმისას, როცა ქაციონიტის
მიერ ჩამოგდი ცოდნების საეჭვარ თვეზე
აიღო. სომები მონოფიზიტები თვედიან,
რომ ქრისტე მხოლოდ დევოიური სული
იყო, მაგრამ სულს საფლავი არ შეიძლება
გაანდეს, ამდენად, მათ არაფერი ესაქმებათ
ქრისტეს საფლავთან, რომელიც მათვები
დღესაც კი ფინანსური შემოსავლის წარ-
ოდა მიჩნეული და არა წმინდა ადგილად.
მაგალითად, დღეს რომ ქართველმა მართლ-
მადიდებელმა ქრისტეს საფლავთან დოცვა
მოიწადინოს, მან ქრისტეს საფლავთან
მოდარაჯე სომების ტერტის 200-300
დოლარი უნდა გადაუხადოს, რაც ყოვლად
მიუღებელია ნებისმიერი სარწმუნოებ-

ბისათვის! მაგრამ, სამწუხაროდ, ეს ხე-
ობუ-ქორა და მსოფლიო საეკლესიო კრება
დღეს არაფერ ს აეთვებს სამისიოდ, რომ
სამართლიანობა ადდგეს და ქრისტეს
საფლავის მცველებად კვლავ მართლმა-
დიდებელი ქართველები ჩადგნენ, რადგან
ქვებიც კი ჩვენს სიმართლეზე დაღადგენ.
ყველი ეს უბედურება კი 1579 წელს
დაიწყო, როცა სულთან მურად მართლის
მმართველობისას, სომებმა მონფიზიტებმა
მოისყიდეს იყრუასლობის ფაქტი, რომ დიდ
შაბათს ქრისტეს აღდგომის ტაძარში მარ-
ტო ისინი ყოფილიყვნენ. მართლმადიდე-
ბელები ტაძარში არ შეუშეს. ისინი პა-
ტრიარქ სოფრონიოს IV-სთან ერთად

მებმა იქნება, ტაძრის ერთ-ერთი მარმარი-
ლოს სეკეტი გასხვდა და ამ პზარიდან
ცეცხლი გამოიგრძელა. ტაძრის წინ
მდოვევლი მართლმადიდებელი პატრიარქი
წამოდგა და თავისი სანოლები აანთო.
მისგან მიიღეს მადლმოსილი ცეცხლი
ყველა მართლმადიდებელმა და ტაძარში
მოსულმა სხვა აღმსარებლებმა.

ყველას უხარისხდა. მართლმადიდებელი
არაბები სიხარულით ხელისხმენ და ყვი-
რობდნენ: „შენ მხოლოდ ხარ დმერთი ჩვენი,
იესო ქრისტე! მხოლოდ ჩვენი რწმენა,
მართლმადიდებელ ქრისტიანთა რწმენაა
ჰელმარიტი“. ისინი მოუდ იყრუასლიში

**სურათზე: გვერდებისაშუალები
გახეთიში მარმარილოს
სკეტი, რომელიც უმარესი
ძართული და დამზადებული არა-
გამოსახული, დამზადებული და გა-
აშკარა ნიშანის დალის ძალისა.**

საქვირველი უგიმარობა

დაკეტილი კარების წინ, მოედანზე იდგნენ
აცრემლებულები და გულშემუშვილინი
იმედოვნებენ, მადლობისილი ცეკვები
ერებისტების ხელთაგან მაინც მიეღოთ.
მათი იანიჩრები კი ფხისხლად იყენენ,
მოსალოდნები უქესრიგობისაგან თავის
დასახლევებად. უფლისი საფლავის ტაძრის
გვერდით დასხლოებით იმავე სიმაღლის
შენობა დგას. ამ შენობის ზედა სართულის
ვერანდაზე, სადარაჯო ჟენეტში, იდგა იანი-
ჩრთა როგორც მარარი თავისი ჯარისკაცებ-
თან ერთად.
ნაოცები და მოწმენდილი იყო აპრილის
ის დღე გადიოდა საათები. უკვე კარგა
ხანია გაიარა იმ დრომაც, როცა მადლ-
მოსილი ცეკვები გადმოდის სოლმე (წვენი
დროით დასხლოებით დღის თორ საათზე),
მაგრამ ახლა ისე არ მოხდა. სომხები
დიდხანს ელოდნენ სახალი, მათი კა-
თოლიკოს გულმოდვინებდა დოცველობდა
უფლისი საფლავის წინ, მაგრამ დგინდებოდა
ცეკვები არ გარდამოდიოდა. უკრად

დარბოლენენ, ყვიროდნენ და ხმაურობდნენ.
მოდარაჯე თურქელი ჯარი განაციფრა
და შეაძრწენა ამ სახალი. ყველ დაბნა
ამ დროს იმარმა ხმამაღლად დაიძახა: „დიდია
მართლმადიდებელთა რწმენა და მეც ქრის-
ტიანი გარო!“. წამის უმაღ მრისხანებისგან
სახე აერიათ თურქებს და მას მისციფრენენ.
ომარი თამამად გადასხტა ათ მეტრზე მეტი
ხიმადღის აიზნიდან დაბლა, ქრისტიანებთან.
საკირველი უშესროგა, რაც ახასიათებს
ქრისტესათვის ყველა მოწამესა და აღმ-
სარებელს, მოწმობა იყო იმისა, რომ მან
ჰელმარიტად ირწმუნა ქრისტე.

ომარი უცნებდა და გა-
ეცვა მიწაზე და სათაყვანებლად დააბრძანეს
დეოსისმშებლის ტაძრად მიყვანების სახ-
ელობის დედათა მონასტერში, სადაც
დღემდე საკირველ კეთილსურნელებას
გამოსცემს. იერუსალიმის მართლმადიდე-
ბელმა ეპლები მოარ წმინდანად შერ-
აცხა და მისი სხენების დღედ 19 აპრილი
(ახალი სტილით – 2 მაისი) დააწესა.
გვერდებამურული გახეთილი მარმარი-
ლოს სეკეტი (ამ სეკეტზე უძევებეს ქარ-
თული წარწერა გამოსახული) დღემდე
დგას აშეარა ნიშნად დათის ძალისა,
რომელიც მხოლოდ მართლმადიდებლური,
კრისტიანი ქემარიტი სარწმუნების
დროს ვლინდება.

გ. პეტრიშვილი

კრემიერი
 დარიგაშვილი:
 „ზღვისაირა ზოლის
 ბანვითარება და
 პრობრესი არ
 შეიძლება საინტერესო
 არ იყოს ჩვენი აფხაზი
 ქმნისთვის“

“დაგიწეუ რეგიონებში ვიზიტი, დღეს
ეჭვით სამეცნიელოს, ზაფხულამდე ვაირებდე
ეჭვით რეგიონში ჩასვლას, რათა ადგილზე
გავცნო იმ პრობლემებს, რომლებიც
წლების მანძილზე დაგროვდა”, – განცხადდა
იმ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა
ირაკლი დარიაბაშვილმა ქურნალისტებთან
საუბრისას. იმ დღეს მთავრობის მთავრულმა
რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის მინისტრ დავით ნარმანისათვან
ერთად ნაპირსამაგრი სამუშაოები დაათვალიერა.

„განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ ზღვისძირა ზოლის ათვისება და განვითარება აფხაზეთთან ახლოს ხდება. ამ ადგილების განაშენიანება, საერთაშორისო სტანდარტებით მოწყობილი ინფრასტრუქტურა და ზოგადად პროგრესი არ შეიძლება საინტერესო არ იყოს ჩვენი აფხაზი მექანიზმების“, — განაცხადა ირაკლი დარიძე, აჭერის მდგრადი მოწყობილობის მინისტრი.

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ახევე
იმედოვნებს, რომ ანაკლია მსხვილ საპორტო
აუქტად იქცევა. როგორც ირაკლი დარიძე
აშვილმა ანაკლიაში განაცხადა, მთავრობის
დაგადებით, ამ მიმართულებით საერთა-
შორისო კვალიფიკაციის მქონე საინჟინ-
რო-საკონსულტაციო იაპონური კომპანიის
დეტალურ კვლევას ატარებენ.

პრემიერ-მთხისტრის ინცორმაციით, უკვე
არსებობს ახალი პორტის რამდენიმე პრიუ
ქტი, რომელთა დაფინანსებისთვის საჭირო
სახსესრების მოსაზიდად საპარტნიორო ფონს
და მუშაობს.

როგორც პრემიერმა ადნიშნა, ანაკლიის პორტში უნდა განვითარდეს ლოჯისტიკური და ინდუსტრიული ზონები, აშენდეს საერთაშორისო აეროპორტი, გაკეთდეს თხევადი გაზის ტერმინალი. პრემიერმა ხაზი გაუსვა ნაკირსამაგრი სამუშაოების მნიშვნელობას.

საქონლორმანი

მრთხელაც არ შამოსცდენია გალაპტიონი ლოთიან

გიორგი ლეონიძეს ერთხელაც არ
წამოსცდენია გალაკტიონი ლოოთია. პოდა-
როცა მწერალთა კავშირში გაღლაპტიონი
გააფრთხილეს, თუ სმას თაქს არ დაანებებდ
კავშირიდან გაგრიცხავთ, ის წამოღგა-
და თქვა: — დაგუშვათ გალაკტიონი
გავრიცხეთ, მერე რას ვშეკრებითო? ვიდაცმდ
დაიძახა: — უმაგისოლდაც იარსებებს მწერ-
ალთა კავშირიო. მას გასცინებია: მაშინ
ამ კავშირს სახელი გადავარქვათ — ფხ-
იზელ და არამსმელთა კავშირი დავარქვათ
გალაკტიონი კი იქნება ამ კავშირის წევრი
თუ არა, ის მუდამ გალაკტიონად დარჩება
იმათ იკითხონ, ათტრემელი რომ აქვთ
გამოცემული და გალაკტიონის ერთი ლექ-
სის საღირალი ჯერაც არაფერი დაუწერ-
რიათო. არა მხოლოდ ამ სიცევების გამო-
უვარდა გალაკტიონს გოგლა დეონიძე —
ისინი სულიერი მეცნიერები იყვნენ.

მსენი შართული ეპლუსის დაშინებალი მფრები არიან – იუ სადგე შეხვდებით, ხელი არ
ჩამოართვათ მათ!

არავინ იცის, როგორი შეფერილობის ვირის ტვინი ჲქამა ამ გადაგვარებულებს მათმა „შამამ და მარჩენალმა“ ელუარდ შევარდნაძემ, მაგრამ ესენი რომ საგანგებოდ შეარჩია ამერიკაში „სასწავლებლად“ გასაგზავნად, ამაში ეჭვი არავის ეპარება. საერთოდ ადამიანის გადაგვარება (თუ იგი თავისი გადაგვარებული წინაპრების გენების გამოისობით დაბადებისთანავე არ არის სატანასთან წილდაყარი) მისი ოჯახიდან იწყება. ამიტომაც, ეს ადამიანის სახელდაკარგულები უკვე სკოლის მერხიდან მტრობდნენ ყოველივე ლამაზსა და ტრადიციულს. სწორედ ამგვარი სატანური შლეიფი მოსდევეს ავადსახსენებელ „თავისუფლების ინსტიტუტში“ დაფრთხიანებულ ამ არაადამიანებს, რომელთაც განსაკუთრებით ფართოდ გაშალეს თავიანთი ანტიმართლმადიდებლური მოღვაწეობა მექალთანე და ძალაუფლების ხიბლისაგან ჰქუაზე გადასული სააკაშვილის მმართველობის პერიოდში! სიყალებები, სიძულვილი, პირმოთხეობა და სიხარბე გამოსხვივის მათ თითოეულ სიტყვაში, სატანის მონდომებით ებრძვიან ისინი ქართულ ეკლესიას, ყოველნაირ ტრიბუნას იყენებენ მართლმადიდებელთა დასამცირებლად, ნორმალურ ადამიანებად არ მიგვიჩნევთ, რადგან მათსავით არ ვეტრფით ჰომოსექსუალიზმს, ლეგბოსელობას, სხვა გარეყნილ ქმედებებს. მათი პარტიული ბოსები უკვე ჩამოაცილა ქართველმა ხალხმა ძალაუფლებას, მაგრამ ესენი მაინც იღრინებიან, ეკლესიას ადანაშაულებენ ნაციონალ მოძალადეთა გარეკვაში, უძალრებელს პარლებენ უწმინდესა და უნეტარესს და წმინდა სინოდს!

ობამამ ბანაცხადა, რომ საქართველოს ნატოში არ მიღებანო! მაშ რისთვის მომდევნო ძალიგელები ერაყში, მომბენ ავღანეთში და იომებენ აზრიკაში?!

ნატოში მისი პოტენციური წევრობა იყო. მეორე მხრივ, ერთ-ერთი მიზეზი, რომლის გამოც უკრაინას დღემდე არ შეუტანია განაცხადი ნატოს წევრობაზე, რუსეთთან მისი რთული ურთიერთობაა. გულახილად რომ ვთქვა, არა მგრინა, ეს შეიცვალოს, ყოველ შემთხვევაში – უსალოეს მომავალში” – თქვა ბარა ჭავჭავაძის ქამ.

უკავშირობის უახლოესი გეგმები არ აქვს". აშშ-ის პრეზიდენტმა ხაზი ვაუსვა, რომ ეს ქვეყნები "ნატოს ერთობლივი მიმავალ გზაზე არ დგანან": "ნატოს გაფართოების არავითარი უახლოესი გეგმები არ არსებობს" – განაცხადა ობამამ.

აშშ-ის პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ განაცხადა აგრეთვე, რომ ის უახლოეს მომავალში უკრაინის ნატოში მიღების პროცესის დაწყების პერსპექტივებსაც კი ვერ ხედავს. "ვიცი, რომ თავად რუსეთი, ყოველ შემთხვევაში, ბეჭედუნდის საუჟაველზე, ამბობდა, რომ უკრაინის მიმართ მისი შეშფოთების ერთ-ერთი მიზანი

(Post-ISAF-ის ეკონომიკი) დაოწეიანა, პრეზიდენტი მარგველაშვილი ა.წ. მაისში 100 ქართველ სამხედრო მოსამსახურეს ევროკავშირის სწრაფი რიეგაგირების ძალების შემადგენლობაში ცენტრალურ აფრიკაში აგზავნის – აბორიგენების მოწამლული ისრებისა და მაჩეტებისაგან დასაღვპავად.

ქართველ ხალხს განუმარტავდნენ, რომ ქართველი სამხედროები ბრძოლას ცხრა მთას იქით იმიტომ სწავლობდნენ, რომ მაღლიერების ნიშნად აშშ-მ საქართველო ნატოში მიიღოს, რათა შემდეგ, ნატო-სთან ერთად, რუსეთისგან აფხაზეთი და სამხრეთ ისათო დაიბრუნოს. მაგრამ აშშ-ის პრეზი-

ორი სურვილით" სამსახურიდან წასვლის შესახებ განცხადება ეპავება თუ პრეზიდენტის მრჩეველი საგარეო პოლიტიკის საკითხებში ვანო მაჭავარიანი?

3. ნატო-ს ნაცვლად სად, რომელ ქაქში ეცდებიან ამჯერად საქართველოს შეკვებას? თუ უწინდებურად მოგვატყუბებენ – ახლა უკვე საქართველოს ევროკავშირში წევრობის თაობაზე?! ნუთუ საგარეო პოლიტიკაზე პასუხისმგებელმა ჩინოვნიკებმა არ იცინ – როგორ მოატყუა ევროკავშირმა უკრაინა, რა დოკუმენტს მოაწერა მასთან ხელი და როგორ კატასტროფად მოუბრუნდება ეს უკრაინას უახლოეს ხანებში?!

სამართლებრივი დოკუმენტი შვილები

აკაპის გარდაცვალების გამო

ეს პატარა კორესპონდენცია მუშანი და-
დიანს ფრონტის ხაზიდან გამოუგზავნია,
აკაკის გარდაცვალებით ღრმად დამწუხრე-
ბულს.

იგი თავად აკაკის სკოლას პოეტი იყო,
„განთიადის“ ავტორის თავანისმცემელი და
გულისტკივილს გამოთქვამს, რომ „ქართველი
ერის სასოფტას და მისი განახლების მოცი-
ქულს“ უკანასკნელ პატივს ვერ მიაგებს.

0.3.

ხვალ მიაბარებენ ცივ სამარეს დიდებულ
ადამიანს, რომელიც ნახევარ საუკუნზე მე-
ტი დარაჯად ედგა ქართველი ერის მკვდრე,
თოთ აღდგენის საქმეს. „არ მომკვდარა,
მხოლოდ სძინავს და ისევე გაიღვიძებს“.

სვანეთისა და ყარაჩაში გამგზავრება

1906 წლის 13 მარტი ძევლი სტილით (26 ახლით) მომაგონებს ჩემს წარსულ ცხოვრებაში უსაშინლესი გაჭირვებისა და განცდის დღეს! სწორედ ამ დღეს სოფელ ბეჩიოდან (სადადეშექლიანო სვანეთი) ექვს სვანთან ერთად, გავეგმზავრეთ საშინელი ზამთრისა და ქარ-ბუქის დროს მედა სპირიდონ კეითდას „შიხრასკენ“ და ღამე გავათიერ ფიჭვარ-ში. საშინელი იყო ის ღამე ჩვენთვის, მითუ მეტეს, ჯერ ახალგაზრდა გამოუცდელი ჭაბუკისთვის, როგორიც იყო სპირიდონი კალამი უძლურია და ენა მებმის, რომ მოვინ-დომო იმ ჯოჯოხეთური ღამის აღნერა. ძლიერ გადაგრჩით თოვლ-ყინვას. ეპა! ესცა არის თენდება! გზას შევუდექით რვანივე (მე და სპირიდონს ბეჩიოდან წამოგვყვა ექვსი სვანი: 1. მიხაი ჩარკვიანი, 2. მუზალათ ჯამ-დელანი, 3. ოსებ კიბოლანი, 4. პეტრე ვეზ-დენი, 5. პავლე ვეზდენი, 6. დავით ქარდავა), მარტის 12 საღმიერობას, აზა მიმოდის.

მაგრამ ვაი ასეთ მგზავრობას. გზა მიდის

მუშაობის დაზიანები – სამუშაოპლოს შეტირული რაინდი

ლიდა ეს ჭტოები და სიცივისაგან ცოცხალ-მკვდრები, გაყინული, გათენებამდის 2 საათი იქნებოდა, გზას გავუდექით ქათლა-გუგუბისაკენ. ახლა ჩვენი გზა ხეობას და-შორდა და მივდივართ სულ მაღლა, სულ ზევით. „ქათლა-გუგუბ“ სვანურად მთას ჰქიანი, რომელიც მართლა გუგუბას წარმო-ადგენს. ადიხარ მის ხერხემალზე, ვიწროზე ვით ქათმის გული, როგორც ცხენის გორგა-ლი (ზურგი). მივდივართ მე და სპირიდონ, მივდივართ კი არა, მივღოლავთ, ხან მუცლით მივფორთხავთ და წვალებისა და ვაი-ვაგლა-ხის შემდეგ ავედით უმაღლეს წერტილზე კავკასიონის მთისა, რომელსაც სვანები „ხარხს“ ეძახიან, ალანები კი „იუსუნგს“. თუ არ ვცდები, ეს მთა არის 13 700 ფუტი ზღვის სისწორეს. აქ ცოტათი უნდა შეგვევსვენებინა, მაგრამ ისეთი ქარი იყო მნვერვალზე, ნამდ-ზავრები, გაოფლიანებულები, ძლიერ გადა-ვურჩით მის ჯოჯოხეთურ ძალას და ისევ გავუდექით გზას. ეხლა ისევ თითქო ცხენის ზურგზე მივდიოდით, დასავლეთიდან ისევ აღმოსავლეთისაკენ ვიპრუნეთ პირი. საათის 3 ან 4 იქნებოდა, როცა შორს გამოჩნდა ოე-გენერალის მოსახლეობა. აქ უნდა ითქვას, რომ ჩემი ტყავის ქალამანს, სვანური ჯაპრანე-რექვით გატენილს, სული ამოხდა. მას თან მიჰყვა თბილი ნაქსოვი სქელი წინდები და ამ თოვლასა და ყინვაში დავრჩი ფეხშიშველი. აქ ერთს ალაგას, სადაც ადამის უამის გაქვავე-ბული ყინული დახურულია ახალი თოვლით, უეცრად თოვლი გასკდა ჩემ ფეხქვეშ და თქვენი მტერი დაღუპულა, როგორც მე და-ვიღიდებოდი, რომ უეცრად უკან მყოფმა სვანმა, მურზამ, ხელი მტაცა და დალუპვას გადამარჩინა. მეორე ალაგას, სადაც უკვე თოვლი ვერ მოიდგამდა სალ კლდეზე ფეხს, მდინარე იუსუნგის სათაურზე, ყინულ ქვაზე დამიცდა ფეხი, მაგრამ თავი შევიკავე და და-ლუპვას კვლავ გადავრჩი. ჩემზე უფრო თამა-მად წამოვიდა ახალგაზრდა რევოლუციონერი სპირიდონ კეიდია. მე კი, მართალი უნდა ითქვას, ძალიან დაუძლურე-ბული ვიყავი ავადმყოფობისგან. მთელი შე-მოდგომა, რევოლუციის ქარ-ტეხილის დროს, მოუსვენრად გავატარე. უმეტესი დრო უსმელ-უჭმელი, უძინარი დავრბოდი ხან ანაკლა — ისორთ-გუდავას შუა ზღვი-დან იარაღის მოლოდინში. რომელიც ჩვენმა ფელ თეგენერალში ჩავედით. ელმურზა ხავი-ლარის სახლში (16 მარტს). ეს კაცი იყო დედიჩემის მკვიდრი ძიძმებილი და ჩემი პა-ტარა ძმის, ოთარის გამზრდელი. კარზე და-ვუკაუნე მაგრად. მეკითხებიან: ქიმ-დურნ-ყონაყ-ყონაც, ვეუბნები მე. კარი გააღს და ოთარის ძიძა მოხუცი სული შემომეგება. მე ფეხზე ძლივსა ვდგავარ. ჩემი ამხანაგებიც არა მგონია, უკეთეს დღეში ყოფილიყნენ შემდეგ არაფერი მახსოვს. წავქცეულვარ როგორც მითხრეს. გამომეღვიძა, თანაც ვგრძნობ საშინელ ტკივილებს, როგორც ფე-ხის უკანა ძარღვებში, ისე მთელი ფეხის ქვე-და პირი დამსკარია, მენვის საშინალად. ორ კვირის განმავლობაში მიაქიმა ოთარის ძი-ძამ, მომარჩინა კიდეც. მეკითხება — რა მო-გვიდია, ამ ზამთარში რისთვის მოსულხარ-რა გაგიჭირდა? უპასუხე — ისისუდან მოვე-დი, ესე იგი კისლოვოდსკიდან. მერე ფეხები რამ დაგიხეთქა ასე. ჰე შე გიაურო, ხუმრო-ბით მეუბნება ძიძა სული, სტყუ, ეშმაკობ შენ ურუს ფადი — შახის მოღალატე, — ბუნ-ტოვშიკი ხარ. აბა, ძიძა, ოთარ ოლმ, სენ, მენმ ქელაგენ პირადამდა აითმა. ნებუდესუნ ბაშ-ნა სააყე (ოთარი ნუ მოგიკვდება, ჩემი მოსვ-ლა არაგის უთხრათ, რადგან თავისა მეშინიან). როცა ალანეთს მიხვიდე, ასე უთხარი მათ, დამასწავლა გელამ (ჩემმა ბი-ძაშვილმა, დადეშელიანმა), ეს ალანურ სიტყვები ჩავინერე, თორემ ყარაჩაული მე-ნა კლებად ვიციდი. ის ხომ თაორულსა ჰეგავს აქ ძიძასთან დაგვაყი 16 მარტიდან ბოლომდის სანამ ფეხები მომიშუშდა. სპირიდონიც ძალაუნებურად შეეჩინა ამ ცხოვრებას. მარ-თალი უნდა ითქვას, ძალიან გვივლიდნენ გვპატრონობდნენ, თავს გვევლებოდნენ წარმოიდგინეთ, არ მოგვშორებია ბებერი მა-ხაი, სანამ სოფელ ბახსნში არ ჩაგვყვა დედი ჩემის ბიძაშვილებთან, წავრუზ-ურუზბიერებისას. მურზა კი ერთი კვირის შემ-დეგ ისევ სვანებთში დაბრუნდა. აქ განსაკუ-რებული პატივისცემა გაგვინდა მოსკოვი მეხუთე კურსის სტუდენტმა ნავრუზ ურუზ-ბიევმა, მოგვცა მშვენიერი კარგი ბინა, სას-ტუმრო სახლში, სადაც მოთავსებული იყო საუცხოო ბიბლიოთეკა — რუსული, ფრანგუ-ლი, გერმანული, აგრეთვე, მთელი 1904-1905 წე. უურნალ-გაზეთები, ჰაიტიგორსკის ცნობილი რევოლუციონერების მეთაურის, ექინ

გორგულნოვის გაზეთი „პიატიგორსკი“. როცა ამ გაზეთს ვკითხულობდით, გვიკვირდა, სად გაჟერა ის რწმენა რევოლუციის გამარჯვებისადმი და აღფრთოვანება, რომლითაც იყო მოცული, ასე ვთქვათ, ხალხის უმრავლესობა? განქარდა ყოველივე მისი ნასახი. რეაქციამ მოიცვა ხალხის გული და დაიკავა მისი ადგილი. სპირიდონს მოსწყინდა ამნაირი ცხოვრება და გამიზიარა სურვილი ქუთაისში დაბრუნებისა და იქიდან ევროპაში წასვლისა, სწავლის დასამთავრებლად. მეც დავემორჩილე მის განზრახვას. ახლა საჭირო იყო სადგურ „ნევინომინსკაიაზე“ ცხენით გასვლა და იქიდან ბაქოთი ტფილისისაკენ ადვილად წავიდოდით, მაგრამ სად იყო ფული! ისედაც დავალებულნი ვიყავით ნავრუზ ურუზბიერვისაგან და მასვე რანაირად ვეტყოდით სამგზავრო ფული მოგვეციო. ამიტომ ვარჩიეთ ისევ სპირიდონის უკან დაბრუნება იმავე გზით, ბეჩისაკენ, რომლითაც მოვედით. მე კი გადავწყვიტე განმეგრძო არალე-გალური ცხოვრება იმ იმედით, რომ ახლო მომავალში იფეთქებდა რევოლუცია, ხოლო ეხლა მთავრობას ხელში რომ ჩავეგდე, სიკეთეს არ დამაყრიდა, რადგან მქონდა ცნობა, რომ შეტანილი ვიყავი „პროსკრიპციონნი“ სიაში ე.ი. გადაწყვეტილი მქონდა სიკედილი (заочно смертная казнь). 19 აპრილს მე და სპირიდონი დავშორდით ერთმანეთს, თვალ-ცრემლიანები. ის ტფილის-ქუთაისისაკენ სამგზავროდ გამზადებული, მე კი წავედი ყუბანის ოლქისაკენ, დიდ-ყარაჩაში, ისმაილ ყირიმ შამხალისას, რომელიც ცხოვრობდა სოფელ თებერდაში. ნავრუზმა გამომაყოლა ერთი სანდო კაცი, რომლის სახელი არ მა-გონდება, შემსვა კარგს მეგრულ ბაჩაზე და ორნი, 19 აპრილს, გავემგზავრეთ სოფელ ქერდუების გზით ბალ-ბაშისკენ (მდ. მალყას სათაურს მთას ქვიან ყარაჩულად) ვიარეთ მთელი ლამე ამ მთებში და გათენებისას მივა-დექით ერთი მენახირის კარაგს, რომელსაც ყარაჩულად „ყოშ“-ს ეძახიან. აქ დავისვენეთ, ცხენებს თივა-ქერი დავუყარეთ, დაგვეიძია. შუადღე იქნებოდა, გამომაღვიდა მასპინძელმა, სადილი მზად ყოფილიყო — უგემრიელე-სი ცხვრის გვერდები, შემწვარი, მაწონგადასხმული, მანონი ჰქონდა ისეთი, დანით გაიჭრებათ, რომ იტყვიან. დავადექით ნასადილევს ისევ გზას და ლამის 12 საათი იქ-ნებოდა, როცა გადავლახეთ მდინარე მალყა, რომელიც საზღვრავს თერგისა და ყუბანის ოლქებს. ვიარეთ მთელი ლამე, მთელი მეორე დღე. სალამოს, დალლილი ცხენებით, თითო-ნაც მოქანცულები, მივადექით ერთ მდიდარ მენახირეს, რომელსაც, როგორც თანამგზავ-რი ამბობდა, ათი-ათასი სული ცხვარი ჰყავ-და, გარდა ცხენისა, ძროხის ჯოგისა. ის იყო ბინდდებოდა, რომ ორი როჭი ასე, ორმოც-დაათი-სამოცი ფეხის ნაბიჯზე, დიდ ლოდზე ჩამოჯდენ და დაეჭიდენ ერთი-მეორეს და იწყეს ტრიალი და ნივილი. მე ამოვილე ორი-ვე ნიშანში ჩემი მაუზერის თოვებიდან და ორი-ვე ძირის დავუშვი, ერთი მკვდარი, მეორე — მხარში დაჭრილი. მასპინძელი დიდად ნასია-მოვნები დარჩა ჩვენი სტუმრობით, მაგრამ უფრო დაანიტერესა ჩემმა მშვენიერმა თოვ-მა, „გენელის“ გამოჭედილმა. იმ ლამეს სულ მის დათვალიერებაში იყო და არაერთხელ გადმომაღებნა ბოლჩიდან. ლამე გავათიეთ დიდს გამოქვაბულში, რომლის მსგავსი მე არსად მინახავს. ძალიან გულუხვად გაგვი-მასპინძლდა მეჯოვე ალანი, დაგვიკლ უშვე-ლებელი ცხვარი, გვაჭამა მშვენიერი ლიცმარი, დავლიერ ბუზა, სრა, აირანი. გა-მოდგა, რომ ეს ყარაჩი, ხაჯილარების გვარი-დან, დედიჩემის ძინის შვილი იყო და როცა გაიგო, დაუმხანის შვილი ვიყავი, ძლიერ გა-უხარდა, გადამეხვია. მეორე დღეს, დილით, რაკი გაიგო ჩემი გაჭივრება, ბევრი მეხვენა, რომ იქ, მასთან, დავრჩენილვიყავი. ფიქრი ნუ გაქვს, მე და ჩემი მოზიარენი შენთვის თავს წავაგებთ, არა დაგვაშვდება რაო, მაგრამ მე უარზე ვიყავი.

ემზარ პვ0ტა0შვილი (გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

